

AGENDAPUNT

NR:

AV-09

Collegemandaten

(Nota's, commissiebriefen, raadsvoorstellen etc. waarvan het college heeft besloten een lid van het college te mandateren wijzigingen aan te brengen)

Datum	Portefeuille	Onderwerp
03-06-2014	Leisink	Jaarrekening 2013 Presikhaaf Bedrijven

Nog niet gewijzigd:

Datum	Portefeuille	Onderwerp
03-06-2014	Mink	Flitsparkeren Gele Rijdersplein

Aan burgemeester en wethouders

Documentnummer	2014.0.054.490			Datum
Zaaknummer	2014-05-01545			
Datum	26-05-2014	Portefeuillehouder Van Burgsteden Leisink		
Vertrouwelijk				
Cluster	Beleid en Regie	In CMO	Nee	
Ambtenaar	Bleijerveld	In college		03-06-2014
Telefoonnummer	3773284			
Onderwerp	jaarrekening 2013 Presikhaaf Bedrijven	Voorstel in raad	Ja	
		Genoemde data fataal	Ja	

Beslispunten

1. Bijgaand voorstel aan de gemeenteraad voor te leggen ter besluitvorming

Korte toelichting / samenvatting

Conform het bepaalde in de Gemeenschappelijke regeling Werkvoorziening Midden-Gelderland legt het bestuur van Presikhaaf Bedrijven de deelnemende gemeenten de concept jaarrekening voor om hun raden de gelegenheid te geven hun "gevoelen" daarover kenbaar te maken. De concept rekening 2013 met aanbiedingsbrief en voorzien van goedkeurende accountantsverklaring is op 14 mei 2014 ontvangen. De gemeenten wordt verzocht te reageren vóór 21 juni 2014 opdat het algemeen bestuur van Presikhaaf Bedrijven in haar vergadering van 25 juni 2014 hierover definitief kan besluiten. De realisatie van Presikhaaf Bedrijven over 2013 is binnen de kaders van de goedgekeurde begroting gebleven. Het tekort valt iets lager uit dan begroot. De raad kan voorgesteld worden met instemming kennis te nemen van de jaarstukken.

Te kopiëren stukken voor het college

- Set ; Jaarverslag en jaarrekening 2013 Presikhaaf Bedrijven inclusief aanbiedingsbrief en accountantsrapport.
- Concept brief gevoelen raad

Ter inzage te leggen stukken voor het college

Te kopiëren stukken voor gemeenteraad:

- Set Jaarverslag en jaarrekening 2013 Presikhaaf Bedrijven inclusief aanbiedingsbrief en accountantsrapport.
- Concept brief gevoelen raad

Ter inzage te leggen stukken voor gemeenteraad:

Toelichting op het voorstel

1. Aanleiding / Probleemstelling

Kortheidshalve wordt verwezen naar bijgaand raadsvoorstel

2. Doel

Kortheidshalve wordt verwezen naar bijgaand raadsvoorstel

3. Argumenten

Kortheidshalve wordt verwezen naar bijgaand raadsvoorstel

4. Financiën

Kortheidshalve wordt verwezen naar bijgaand raadsvoorstel

5. Risico's

Kortheidshalve wordt verwezen naar bijgaand raadsvoorstel

6. Uitvoering en evaluatie

Kortheidshalve wordt verwezen naar bijgaand raadsvoorstel

Communicatieparagraaf

Heeft er al communicatie plaatsgevonden? Zo ja, met wie en hoe?

De communicatie over de jaarstukken is de verantwoordelijkheid van Presikhaaf Bedrijven

Zijn er direct belanghebbenden die geïnformeerd moeten worden, voordat de media worden geïnformeerd? Zo ja, hoe gebeurt dit?

n.v.t.; de deelnemende gemeenten zijn geïnformeerd

Is er naast openbaarmaking in het persgesprek ook een persbericht nodig? (Zo ja, bijvoegen)

neen

Is naast het persgesprek en persbericht nog een andere wijze van bekendmaking nodig? Zo ja, waaruit bestaat die?

n.v.t.

Is er een communicatieplan over dit onderwerp?

Er is geen communicatieplan

Raadsvoorstel

Voor de gemeenteraadsvergadering d.d.	
Documentnummer :	2014.0.057.272
Zaaknummer:	2014-05-01545
Advies:	Raadscommissie Cultuur, Economie, Educatie, Sport en Sociale Zaken
Onderwerp:	Jaarrekening 2013 Presikhaaf Bedrijven

Aan de gemeenteraad.

Arnhem, 3 juni 2014

VOORSTEL

Door vaststelling en verzending van bijgaande brief kenbaar maken van uw standpunt ("gevoelen") over de jaarrekening 2013 van Presikhaaf Bedrijven.

1. AANLEIDING / PROBLEEMSTELLING

Conform het bepaalde in de Gemeenschappelijke regeling Werkvoorziening Midden-Gelderland legt het bestuur van Presikhaaf Bedrijven de deelnemende gemeenten de concept jaarrekening voor om hen de gelegenheid te geven hun "gevoelen" daarover kenbaar te maken. De concept rekening 2013 is op 14 mei 2014 ontvangen.

De jaarrekening voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring en aanbiedingsbrief treft u bijgaand aan.

U wordt verzocht te reageren vóór 21 juni 2014 opdat het algemeen bestuur van Presikhaaf Bedrijven in haar vergadering van 25 juni 2014 hierover definitief kan besluiten.

2. DOEL

Inzicht verschaffen in de financiële ontwikkeling van Presikhaaf Bedrijven over 2013.

3. ARGUMENTEN

Presikhaaf Bedrijven heeft 2013 afgesloten met een resultaat van € 7.225.000 negatief, hetgeen bijna € 300.000 beter is dan begroot. Het resultaat is voor het grootste deel een direct gevolg van de enorme rijksbezuinigingen op de SW-sector. Het subsidieresultaat, het verschil tussen de werkelijke loonkosten van de WSW-ers en de (verlaagde) rijksbijdrage, is € 4,6 miljoen negatief. Dit verschil is niet te beïnvloeden en zal ook structureel van aard zijn. Het operationeel resultaat was substantieel lager dan begroot, maar dit werd goeddeels gecompenseerd door incidenteel lagere lasten. Evenals in voorgaande jaren blijft de ontwikkeling van het operationeel resultaat een belangrijk aandachtspunt.

In het verslagjaar heeft Presikhaaf Bedrijven een grote reorganisatie doorgevoerd. Het bedrijf is opgedeeld in twee entiteiten; Beschermd werk en Arbeidsmarkttoeleing. Hiermee wordt onder meer beoogd de dienstverlening beter te kunnen afstemmen op nieuwe doelgroepen waarvoor gemeenten verantwoordelijk worden in het kader van de Participatiewet en het afsluiten van de huidige Wsw met ingang van 2015. Het Sociaal akkoord van april 2013 heeft geleid tot aanpassing van de kaders, waarbinnen veel belangrijke elementen worden in de aanloop naar 2015 nog worden uitgewerkt. De in 2012 ingevoerde Garantie omzet regeling loopt eind 2014 af. De regeling heeft in de transitieperiode zijn functie vervuld, maar past niet bij de sterk gewijzigde context.

4. FINANCIËN

Het jaarresultaat blijft binnen de kaders van de goedgekeurde begroting. Aan het vaststelling van de jaarrekening zijn geen (extra) risico's verbonden.

5. RISICO'S

De risico's die zijn gesignaleerd bij het goedkeuren van de begroting 2014 blijven onverminderd van kracht. De ontwikkeling van het exploitatieresultaat is in hoge mate afhankelijk van keuzes die de deelnemende gemeenten de komende periode maken in relatie tot de uitvoering van de Participatiewet. Presikhaaf Bedrijven rapporteert periodiek over alle relevante inhoudelijke en financiële ontwikkelingen.

6. BURGERPARTICIPATIE / INSPRAAK

Niet van toepassing.

7. UITVOERING EN EVALUATIE

Het Algemeen bestuur van Presikhaaf Bedrijven zal de gevoelens van de raad meewegen in haar besluitvorming over de vaststelling van het jaarverslag annex jaarrekening 2013 en de gemeente daarover informeren.

Hoogachtend
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,

de secretaris,

de burgemeester,

Bijlage(n)

- aanbiedingsbrief dd. 14 mei 2014
- Concept jaarrekening 2013 Presikhaaf Bedrijven
- Rapport van bevindingen /accountantsverklaring

Besluit van:

Documentnummer

2014.0.057.272

Zaaknummer

2014-05-01545

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 03 juni 2014, Cluster Beleid en Regie nummer 2014.0.054.490:

gelet op de artikelen 29 en 30 van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorziening Midden-Gelderland;

besluit:

1. Met instemming kennis te nemen van de jaarrekening 2013 van Presikhaaf Bedrijven
2. Bijgaande concept brief vast te stellen en te laten verzenden aan het algemeen bestuur van Presikhaaf Bedrijven

De griffier,

De voorzitter,

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente «naam»

«Postbus»

«Postcode__woonplaats»

Presikhaaf Bedrijven

Postbus 9038
6800 EX Arnhem

Bruningweg 10
6827 BM Arnhem

T 026 - 368 51 11

E info@presikhaaf.org

I www.presikhaaf.org

 @PresikhaafBedr

Betreft Jaarverslag en jaarrekening 2013
Uw ref --
Onze ref Dir JvL/EJ nr. 2014 - 075
Datum 14 mei 2014

Geacht College,

Hierbij zenden wij u het jaarverslag en de jaarrekening 2013 met het verzoek om uw Raad te vragen zijn gevoelens ter zake schriftelijk aan ons kenbaar te maken.

Het bestuur hecht grote waarde aan het gevoelens van de gemeenten. Wij verzoeken u om uw gevoelens aan het bestuur kenbaar te maken voor 21 juni 2014 zodat deze meegenomen kunnen worden in de besluitvorming over de jaarrekening 2013 in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 25 juni 2014. Op deze manier kunnen de jaarstukken tijdig naar de Provincie Gelderland en naar het CBS worden verstuurd.

Het Algemeen Bestuur heeft op 14 mei 2014 het jaarverslag en jaarrekening 2013 besproken, waarbij het volgende naar voren is gekomen.

- ♦ Het resultaat na bestemming over het jaar 2013 bedraagt € 7.225.000 (negatief) ten opzichte van begroot € 7.523.000 (negatief);
- ♦ Het subsidieresultaat is € 0,4 miljoen beter dan begroot door een hogere gemeentelijke SW-bijdrage per AJ;
- ♦ De bedrijfsopbrengsten zijn € 2,9 miljoen slechter als begroot door lagere opbrengsten over de gehele linie. Positief is dat de omzet vanuit de Garantie Omzet Regeling (GOR) omhoog is gegaan;
- ♦ Op de lasten is een bedrag van € 0,6 miljoen bespaard. De lasten liggen over de gehele linie lager dan begroot;
- ♦ De incidentele baten en lasten vallen lager uit als begroot doordat de transitie is doorgeschoven naar 2014. Er heeft wel een verdere afwaardering van een pand plaatsgevonden;
- ♦ De boekwinst inzake een verkoop van een pand heeft in 2013 doorgang gevonden;
- ♦ Door bovengenoemde resultaten komt het resultaat na bestemming uit op € 7.225.000 negatief en dat is circa € 0,3 miljoen beter dan begroot.

AB

Het Algemeen Bestuur stelt voor het resultaat na bestemming van € 7.225.000 als vordering op de deelnemende gemeenten op te nemen en deze vordering aan het eind van het 2^e kwartaal 2014 zal worden betaald door de deelnemende gemeenten aan Presikhaaf Bedrijven.

Gebaseerd op basis van de verdeling van de GR-bijdrage voor het jaar 2013 leidt dit tot de volgende bedragen:

	Verdeling op basis van 2013	Vordering op gemeente
Arnhem	51,39%	3.712.900
Doesburg	3,25%	234.800
Duiven	3,58%	258.700
Lingewaard	8,33%	601.800
Overbetuwe	6,68%	482.600
Neder-Betuwe	0,61%	44.100
Rheden	11,72%	846.800
Rijnwaarden	2,73%	197.200
Rozendaal	0,07%	5.100
Westervoort	4,83%	349.000
Zevenaar	6,81%	492.000
Totaal	100,00%	7.225.000

Het Algemeen Bestuur wil in haar vergadering van 25 juni 2014 aan de hand van de schriftelijk reacties van de deelnemende gemeenten het besluit nemen om het jaarverslag en de jaarrekening 2013 al dan niet gewijzigd definitief vast te stellen. Uiteraard zullen de door u gemaakte opmerkingen dan ook besproken worden.

Indien u vragen en /of opmerkingen heeft of een toelichting wenst, dan kunt u hiervoor contact opnemen met de heer R.H.J. Bongers, of ondergetekende. U kunt ons bereiken via telefoonnummer 026 – 3685211.

Met vriendelijke groet,

namens het Dagelijks Bestuur,

J.J. van Loon
algemeen directeur

Bijlage

- jaarverslag en jaarrekening 2013

in afschrift aan

- leden Algemeen Bestuur

Jaarstukken 2013

Arnhem, 30 april 2014

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Voorwoord Bestuur	5
1.2	Voorwoord Directie	6
2	FINANCIËLE RESULTATEN EN ONTWIKKELINGEN.....	7
2.1	Managementsamenvatting	7
2.2	Subsidieresultaat	8
2.3	Operationeel resultaat	8
2.4	Overig resultaat	8
2.5	Exploitatieresultaat	8
2.6	Incidentele baten en lasten	8
2.7	Boekwinst verkoop activa	8
2.8	De balanspositie	9
2.9	Kasstroomoverzicht	9
2.10	Weerstandvermogen	10
2.11	Onderhoud kapitaalgoederen	10
2.12	Financiering	11
2.13	Bedrijfsvoering	12
2.14	Verbonden partijen	13
3	BALANS	15
4	PROGRAMMAREKENING	16
5	WAARDERINGSGRONDSLAGEN	18
5.1	Inleiding	18
5.2	Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	18
5.3	Grondslagen voor de bepaling van het resultaat	19
5.4	Continuïteit van de bedrijfsvoering	19
	TOELICHTING OP DE BALANS	21
6	TOELICHTING OP DE PROGRAMMAREKENING	29
7	RECHTMATIGHEID	35
8	SISA-bijlage	36
9	CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	37
10	VERKLARENDE WOORDENLIJST	39

**Jaarverslag
2013**

1 INLEIDING

1.1 Voorwoord Bestuur

Het jaar 2013 is financieel iets beter afgesloten dan waar we in de begroting 2013 van zijn uitgegaan. De moeilijke economische omstandigheden, zoals wij ook terug zien bij werkgevers in de regio en in de toegenomen vraag om steun aan burgers vanuit gemeenten, hebben Presikhaaf Bedrijven er niet van weerhouden om het aantal plaatsingen bij werkgevers verder op te voeren tot boven 1.200.

Ook zijn enkele bedrijfsactiviteiten overgedragen aan ondernemers. Hiermee wordt op duidelijke wijze uitvoering gegeven aan de bestuurlijke strategie om Presikhaaf Bedrijven om te vormen tot dienstverlener. Helaas is de voorgenomen verkoop van een van onze vastgoedobjecten op het laatste moment niet doorgegaan.

Het Algemeen Bestuur heeft in juni 2013 besloten om de organisatie van Presikhaaf Bedrijven definitief aan te passen aan de gekozen strategie en de organisatie om te vormen tot dienstverlener met entiteiten Beschermd Werken en Arbeidsmarkttoeleiding.

De reorganisatie is voortvarend uitgevoerd waardoor aan het einde van het jaar al het begeleidend en ondersteunend personeel op nieuwe functies in de vernieuwde organisatie geplaatst was. De mensen die door de reorganisatie boventallig zijn geworden worden ondersteund door Van Werk Naar Werk trajecten. Het is bemoedigend dat voor de helft van deze groep mensen reeds oplossingen zijn gerealiseerd ondanks de moeilijke arbeidsmarkt.

Met het Sociaal Akkoord in april 2013 meer zekerheid gekomen dat de plannen van Kabinet en de Participatiewet in het komende jaar doorgevoerd kunnen gaan worden. Dit zal zeker nog verdergaande aanpassingen vergen in de dienstverlening en de uitvoering. Met de gemeenten en UWV in de arbeidsmarktregio is actief deelgenomen aan de voorbereidingen van een vernieuwde uitvoering voor de Participatiewet die vanaf 2015 zal gelden.

Het Algemeen Bestuur heeft eind 2013 de begroting voor de komende jaar 2014 vastgesteld. Helaas is het voor het derde jaar op rij met de gevoelens van de gemeenten niet mogelijk gebleken om ook de meerjarenramingen als leidraad voor de richting en verdere ontwikkeling van Presikhaaf Bedrijven vast te stellen. Het Algemeen Bestuur heeft gemeenten gevraagd om duidelijkheid te geven over hun beleidskeuzes rondom Participatiewet en de gewenste uitvoering er van.

Het bestuur is verheugd dat de organisatie van Presikhaaf Bedrijven op koers is kunnen blijven ondanks de economische moeilijke tijden en de onzekerheden en onduidelijkheden in de aankomende overdracht van rijksbeleid naar gemeenten en de daarbij gepaard gaande bezuinigingen. Het bestuur spreekt zijn dank uit naar alle betrokkenen en medewerkers van Presikhaaf Bedrijven.

M. Leisink
Voorzitter Algemeen Bestuur

1.2 Voorwoord Directie

Het voorwoord bij het jaarverslag 2012 werd afgesloten met de verwachting dat het economische weer fris en soms guur zou zijn, waarbij er ook kans was op zonneshijn. Die verwachting is redelijk uitgekomen.

Dat de economische verwachting fris en guur was, werd zichtbaar bij Schoolmeubelen en Intratuin. De bezuinigingen in het onderwijs waren duidelijk merkbaar als daling van de omzet van Schoolmeubelen. Dankzij strakke kostensturing en een gerichte marktwerking kon het operationeel resultaat op peil blijven. Onze Intratuin winkel had letterlijk last van een koud voorjaar waardoor omzetten in het eerste kwartaal – net als landelijk – sterk achterbleven. Het slechte consumentenvertrouwen maakte dat de omzet van Intratuin over het hele jaar een stap terug deed.

De focus op werkgevers als primaire bron van werk voor mensen laat duidelijk zijn resultaten zien. Het aantal plaatsingen van mensen met SW-indicatie bij werkgevers is verder gestegen van 887 (ultimo 2012) tot 1204 (ultimo 2013). In de loop van 2013 zijn verschillende bedrijfsactiviteiten van Presikhaaf Bedrijven overgedragen aan ondernemers. Verschillende grote werkgevers zijn langjarige samenwerkingen met Presikhaaf Bedrijven aangaan en voeren hun werkproces met mensen met een SW-indicatie uit.

Het tevredenheidsonderzoek onder ruim 700 werkgevers en opdrachtgevers geeft een 7,3 als waardering en duidelijke aanknopingspunten waarmee de dienstverlening en ondersteuning verder versterkt kan worden.

In juni 2013 heeft het Algemeen Bestuur besloten tot een grote reorganisatie van Presikhaaf Bedrijven. Met deze reorganisatie is Presikhaaf Bedrijven omgevormd tot dienstverlener gericht op het begeleiden, ontwikkelen en plaatsen van mensen met een arbeidsbeperking. Deze reorganisatie heeft een groot beroep gedaan op velen bij Presikhaaf Bedrijven. Ondernemingsraad, Georganiseerd Overleg en vakbonden, en vele projectgroepen hebben de reorganisatie voorbereid.

Al het ondersteunend en begeleidend personeel is in de tweede helft van 2013 herplaatst op nieuwe functies in de organisatie, of zijn in een Van Werk Naar Werk traject gekomen. Ruim 20 professionals zijn al gevolg van de reorganisatie boventallig geworden. Tegelijkertijd zijn dagelijkse werkzaamheden gericht op plaatsen in en begeleiden van mensen aan het werk doorgegaan. Alle mensen van Presikhaaf Bedrijven verdienen hiervoor respect en hulde.

Op financieel gebied is het resultaat na bestemming licht beter dan vooraf was begroot. Daarmee is voor het derde jaar op rij het financieel resultaat binnen de begroting gebleven. Hoewel het operationeel resultaat als gevolg van slechte economische weer beduidend achterbleef, zijn de reorganisatie lasten lager. De boekwaarde van een van de panden moest verder worden afgewaardeerd naar de verder dalende marktwaarde.

De hoogte van de garantieomzetregeling is nagenoeg gerealiseerd hoewel er tussen gemeenten onderling nog grote verschillen kunnen zijn. Deze realisatie betekent dat gemeenten er in toenemende mate in slagen om hun SROI beleid om te zetten in werkzaamheden waarop mensen uit de bredere doelgroep ingezet worden. Het effect van bezuinigingen op participatie- en re-integratiebudgetten van gemeenten is duidelijk zichtbaar geworden in het sterk teruggelopen aantal trajecten voor mensen anders dan met een SW-indicatie.

In politiek en bestuurlijk opzicht was 2013 een afwisselend jaar. Met het Sociaal Akkoord in april 2013 hebben werkgevers, overheid en vakbonden een duidelijk basis gelegd voor de uitvoering van de Participatiewet. In regionaal verband heeft Presikhaaf bedrijven actief bijgedragen om een regionale uitvoering van de Participatiewet voor te bereiden. Als gevolg van wisselingen in colleges van gemeenten zijn 2 AB-leden vertrokken en vervangen door nieuw benoemde leden.

J. van Loon
Algemeen Directeur

2 FINANCIËLE RESULTATEN EN ONTWIKKELINGEN

2.1 Managementsamenvatting

In deze managementsamenvatting wordt de financiële positie van Presikhaaf Bedrijven over 2013 beschreven aan de hand van het resultaat (verdeeld naar subsidie-, operationeel en overig resultaat), de balanspositie en het kasstroomoverzicht.

Voor een nadere specificatie wordt verwezen naar de in het onderdeel "Jaarrekening" opgenomen balans, programmarekening en kasstroomoverzicht.

Onderstaand zijn de cijfers van Presikhaaf Bedrijven verkort weergegeven.

Tabel 1: Financiële positie Presikhaaf Bedrijven

(x € 1.000)	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
Subsidieresultaat (1)	-4.599	-4.975	-4.409
Operationeel resultaat (2)	-1.704	+572	+295
Resultaat verbonden partijen	-4	0	-50
Gemeentelijke GR-bijdragen	680	680	1.412
Overig resultaat (3)	+676	+680	+1.362
Exploitatieresultaat (4)	-5.627	-3.723	-2.752
Incidentele baten en lasten (5)	-2.016	-3.800	-13.850
Boekwinst verkoop activa (6)	418	0	0
Nog te bestemmen resultaat	-7.225	-7.523	-16.602
Onttrekking bestemmingsreserve	0	0	0
Resultaat na bestemming	-7.225	-7.523	-16.602

Tabel 2: Presikhaaf Bedrijven

	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
SW-werknemers in fte	2.543,5	2.563,0	2.526,6
SW-werknemers in arbeidsjaren	2.643,2	2.650,0	2.620,8
Regulier personeel in fte	199,8	198,3	220,4

- (1) Het subsidieresultaat bestaat uit de Gemeentelijke SW-bijdrage minus de salariskosten van het SW-personeel, de reiskosten woon-werkverkeer van het SW-personeel en de kosten van Begeleid Werken;
- (2) Het operationeel resultaat bestaat uit de netto-opbrengst en de overige bedrijfsopbrengsten minus de salariskosten regulier personeel, de overige personeelskosten, de afschrijvingen, de financiële baten en lasten en de overige bedrijfskosten;
- (3) Het overig resultaat bestaat uit de Gemeentelijke GR-bijdrage en het resultaat verbonden partijen;
- (4) Het exploitatieresultaat is de som van het subsidie-, het operationeel en het overig resultaat;
- (5) De incidentele baten en lasten omvat de dotatie aan de voorziening voor herstructureringslasten en de afwaardering van een pand;
- (6) Dit betreft de boekwinst van de verkoop van een pand.

2.2 Subsidieresultaat

Begroot was een subsidieresultaat van - € 5,0 miljoen en gerealiseerd is - € 4,6 miljoen. Dit is een verbetering met € 0,4 miljoen. De verbetering komt door de hogere Gemeentelijke SW bijdrage per AJ van € 164.

De daling van het subsidieresultaat ten opzichte van 2012 komt door de stijging van salariskosten per fte met 1,2% en een stijging van de personeelsgebonden kosten SW door een stijging van personen die werken onder Begeleid Werken. De gemeentelijke SW-bijdrage is wel gestegen met 0,8% per AJ.

2.3 Operationeel resultaat

De netto-opbrengst is ten opzichte van 2012 gedaald met € 0,9 miljoen (4,5%), de marge steeg van 59,4% naar 63,3%. De stijging van de marge is het gevolg van het nieuwe beleid, het plaatsen van mensen bij reguliere bedrijven.

De overige bedrijfsopbrengsten zijn gedaald ten opzicht van 2012 door minder opbrengsten voor ROC-docenten en de eenmalig post ESF-subsidie in 2012.

De salariskosten regulier personeel zijn gelijk aan begroot. De kosten ten opzichte van 2012 zijn gedaald door een lagere gerealiseerde bezetting.

De overige personeelskosten zijn lager dan begroot door lagere opleidingskosten. Ten opzichte van 2012 zijn de overige personeelskosten hoger door hogere kosten werkkleding en persoonlijke bescherming middelen.

De afschrijvingskosten zijn lager dan begroot door een lager investeringsniveau dan begroot. De afschrijvingslasten zijn lager dan in 2012 door lagere afschrijvingen voor machines en inventaris.

De financiële baten en lasten zijn lager aan voorgaand jaar en aan de begroting.

De overige bedrijfskosten zijn gelijk aan begroot en hoger ten opzichte van 2012 door hogere kosten voor inhuur van tijdelijk personeel en een lagere afdrachtvermindering onderwijs.

2.4 Overig resultaat

Het resultaat verbonden partijen (Beverweerd Holding B.V.) is gelijk aan begroot.

2.5 Exploitatieresultaat

Het exploitatieresultaat is € 1,9 miljoen lager dan begroot door een hoger subsidieresultaat van € 0,4 miljoen en een lager operationeel resultaat van € 2,3 miljoen. Het exploitatieresultaat is € 2,9 miljoen lager dan voorgaand jaar door lagere Gemeentelijke GR-bijdrage, lagere bedrijfsopbrengsten en lagere overige bedrijfsopbrengsten.

2.6 Incidentele baten en lasten

De incidentele baten en lasten betreffen de kosten als gevolg van de herstructurering. De kosten vallen lager uit als begroot doordat de reorganisatie later is ingegaan dan begroot. In 2013 heeft een (verdere) afwaardering van een pand plaatsgevonden.

2.7 Boekwinst verkoop activa

Het betreft de verkoop van een pand.

2.8 De balanspositie

Het balanstotaal bedraagt ultimo 2013 € 36,5 miljoen, dit is een daling van € 10,7 miljoen ten opzichte van 2012.

Tabel 3: Balanspositie

(afgerond x € 1.000)

Balanstotaal 31 december 2012		+47.200
Verlaging:		
Afwaardering materiële vaste activa	1.500	
Desinvestering en afschrijving materiële vaste activa	1.700	
Verlaging vordering op openbare lichamen	7.700	
Verlaging voorraden	200	
Verlaging liquide middelen	200	
		-11.300
Verhoging:		
Investeringen materiële vaste activa	400	
Stijging overige uitzettingen	100	
Stijging overlopende activa	100	
		+600
Balanstotaal 31 december 2013		+36.500

Het balanstotaal is € 1,6 miljoen lager dan de begroting.

2.9 Kasstroomoverzicht

De stand van de liquide middelen minus schuld aan kredietinstellingen is gestegen met € 3,2 miljoen gedaald ten opzichte van 2012. In onderstaand overzicht worden de belangrijkste wijzigingen weergegeven.

Tabel 4: Kasstroomoverzicht

(afgerond x € 1.000)

Stand 31 december 2012 liquide middelen minus schuld aan kredietinstellingen		-5.700
Verlaging liquide middelen		
Exploitatieresultaat, exclusief afschrijvingskosten en dotatie voorzieningen	-3.700	
Aflossing langlopende schulden	-4.600	
Investeringen in vaste activa	-400	
Uitgaven inzake voorzieningen	-2.400	
Verhoging werkkapitaal	-800	
		-11.900
Verhoging liquide middelen		
Ontvangen van openbare lichamen	+15.000	
Desinvesteringen in vaste activa	+100	
		+15.100
Stand 31 december 2013 liquide middelen minus schuld aan kredietinstellingen		-2.500

VERPLICHTE PARAGRAFEN

2.10 Weerstandsvermogen

Artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat in de paragraaf Weerstandsvermogen een relatie wordt gelegd tussen de weerstandscapaciteit en de risico's. Onder weerstandscapaciteit wordt verstaan de middelen en mogelijkheden waarover Presikhaaf Bedrijven beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. De materiële vaste activa bevatten naar alle waarschijnlijkheid geen 'stille reserve'.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

In deze paragraaf wordt achtereenvolgens ingegaan op de volgende onderwerpen:

- ◆ weerstandscapaciteit;
- ◆ risico's;
- ◆ beleid omtrent weerstandscapaciteit en de risico's.

2.10.1 Weerstandscapaciteit

Het gewenste eigen vermogen is in de "notitie inzake weerstandsvermogen" bepaald op 12,5% van het balanstotaal. Dit komt ultimo 2013 neer op een bedrag van circa € 4,6 miljoen, bij het vaststellen van de notitie Weerstandsvermogen was dit bedrag nog € 7,0 miljoen. Ultimo 2013 is de hoogte van de algemene reserve nihil.

Gezien de verwachte tekorten in de komende jaren door de vermindering van de Rijksbijdrage en de noodzakelijk ombuiging als gevolg van de nieuwe koers zal het weerstandsvermogen onvoldoende zijn om deze tekorten op te vangen. De komende jaren zal er een beroep op de deelnemende gemeenten worden gedaan om de tekorten aan te vullen.

2.10.2 Risico's

De uitvoering van de nieuwe koers gaat gepaard met een aantal risico's die nauwkeurig gemonitord worden. De drie belangrijkste risico's die invloed kunnen hebben op de resultaten zijn:

- 1 het veranderen van verdienmodellen. Eigen productie wordt vervangen door uitplaatsing van mensen bij derden. Wanneer hierin niet voldoende balans aanwezig is kan dat positieve of negatieve invloed hebben op omzetten en marges;
- 2 economische vooruitzichten en ontwikkelingen bij lokale en rijksoverheid kunnen een belangrijke invloed hebben op het sentiment. Wanneer de economie verslechtert en/of er meer bezuinigingen komen kan dat de mogelijkheden voor de veranderingen bij Presikhaaf Bedrijven beperken;
- 3 het vinden van plaatsingsmogelijkheden bij bedrijven voor de doelgroep gezien de economische ontwikkelingen, concurrentie aan de onderkant van de arbeidsmarkt en de matching van mensen op vacatures.

2.10.3 Beleid omtrent weerstandscapaciteit en de risico's

Uitgaande van het resultaat over 2013, zoals is opgenomen in de balans, is het gewenste eigen vermogen ultimo 2013 niet aanwezig.

2.11 **Onderhoud kapitaalgoederen**

Bij Presikhaaf Bedrijven heeft het onderhoud van kapitaalgoederen vooral betrekking op onderhoud van bedrijfsgebouwen, machines en installaties.

Ten behoeve van gebouwenbeheer (registergoed) wordt jaarlijks op basis van conditiemetingen, onderhoudsinspecties en een inventarisatie per actief een MeerJaren OnderhoudsPlan (MJOP)

opgesteld. Dit plan geeft een overzicht van het uit te voeren onderhoud en de benodigde investeringen aan het actief, zowel op lange als op korte termijn.

Voor een optimale werking en instandhouding van de infrastructuur zijn, daar waar gewenst dan wel noodzakelijk, onderhoudscontracten afgesloten met externe dienstverleners en leveranciers voor zowel het registergoed als voor de productiemiddelen.

2.12 Financiering

In deze paragraaf doen wij verslag van de zaken die in het kader van de financiering in 2013 hebben gespeeld. Waar mogelijk wordt een verklaring gegeven van de verschillen met de begroting voor het jaar 2013.

2.12.1 Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

Ultimo 2013 bedroeg de stand van de liquide middelen minus schulden aan kredietinstellingen -€ 2,5 miljoen ten opzichte van begroot € 0,8 miljoen. Deze daling wordt veroorzaakt door een lagere stand van de voorzieningen van € 7,9 miljoen en een verhoging van het werkkapitaal met € 1,8 miljoen verminderd met een lagere een lagere stand van de vaste activa met € 3,1 miljoen, hogere stand van langlopende leningen van € 3,0 miljoen en een hoger exploitatieresultaat over 2013 van € 0,3 miljoen.

2.12.2 Wet Fido

De wet Fido vormt een instrument voor het transparant maken van de financieringsfunctie, de sturing, beheersing en controle hierop.

Eén van de elementen uit de wet Fido is de zogenaamde kasgeldlimiet. Deze limiet bedraagt voor 2013 € 8,7 miljoen en is afgeleid van de begrote uitgaven.

In onderstaande tabel worden de kwartaaluitkomsten weergegeven. Wij zijn binnen de kasgeldlimiet gebleven in 2013.

Tabel 5: Kasgeldlimiet per kwartaal

(x € 1.000)	1 ^e kw 2013	2 ^e kw 2013	3 ^e kw 2013	4 ^e kw 2013
Totale begrote lasten	106.631	106.631	106.631	106.631
Vastgestelde percentage	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
Kasgeldlimiet (1)	8.744	8.744	8.744	8.744
Vlottende korte schuld				
Schuld in rekening courant financiële instellingen	0	0	0	2.623
Overige geldleningen	8.700	5.500	0	0
Totaal vlottende korte schuld (2)	8.700	5.500	0	2.623
Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	66	51	51	81
Tegoeden in rekening courant	236	363	873	48
Totaal vlottende middelen (3)	302	414	924	129
Netto vlottende schuld (2) - overschot vlottende middelen (3)	8.398	5.086	-924	2.494
Ruimte tot kasgeldlimiet (1) – (2) + (3)	346	3.658	9.668	6.250

Een ander element uit de wet Fido is de zogenaamde renterisiconorm. De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijkse verplicht aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Wij zijn binnen de renterisiconorm gebleven in 2013.

Tabel 6: Renterisico op vaste schuld

(x € 1.000)	2011	2012	2013
Betaalde aflossingen	2.503	3.252	4.631
Renterisico op vaste schuld	2.503	3.252	4.631
Renterisiconorm			
Begrotingstotaal	115.475	106.677	106.631
Vastgestelde percentage	20%	20%	20%
Renterisiconorm	23.095	21.335	21.326
Ruimte	20.592	18.683	16.695

Rentekosten en –opbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie

In 2013 is zowel gebruik gemaakt van rekening-courantkrediet als wel van kasgeldleningen. In de begroting is gerekend met een rentepercentage van gemiddeld 4,24% voor vaste leningen en met 0,75% voor financiering van kort geld. De vaste leningen kwamen uit op een gemiddelde rente van 3,78%, hetgeen 0,69% lager is dan 2012. Het percentage voor financiering van kort geld kwam uit op 0,12%.

2.13 Bedrijfsvoering

De investeringen komen voor 2013 uit op een totaalbedrag van € 0,4 miljoen ten opzichte van een begroot bedrag van € 1,4 miljoen.

2.14 Verbonden partijen

In het kader van de primaire doelstelling heeft Presikhaaf Bedrijven een drietal rechtspersonen opgericht waarin activiteiten vanuit deze doelstelling zijn ondergebracht. Dit betreft Beverweerd Holding B.V., Stichting Motivatie en Stichting Personeel Presikhaaf. In 2011 is het beheer van Stichting Aan de Slag overgenomen.

In de loop van 2011 is een nieuwe vennootschap opgericht, Presikhaaf Dienstverlening B.V., met het doel om de deelnemende gemeenten de mogelijkheid te geven om werkzaamheden te kunnen inbesteden. Beverweerd Holding B.V. heeft op haar beurt deelnemingen in Tuincentrum de Wuurde B.V., B.V. Tuincentra Presikhaaf en Presikhaaf Dienstverlening B.V.

In 2012 zijn de activiteiten van Tuincentrum de Wuurde B.V. gestopt in verband met ingebruikname van een nieuwe Intratuin in Elst die niet door Presikhaaf Bedrijven wordt geëxploiteerd.

Stichting Motivatie voert externe re-integratietrajecten uit voor zowel gemeenten als het UWV. Via deze Stichting kunnen in de toekomst ook andersoortige trajecten op de externe markt worden uitgevoerd.

Stichting Personeel Presikhaaf heeft tot doel het in dienst nemen van niet-SW-personeel.

Stichting Aan de Slag wil het ontstaan van nieuwe werkgelegenheid stimuleren.

Al de drie stichtingen zijn niet opgenomen in de resultaten van Presikhaaf Bedrijven aangezien er geen kapitaalbelang is.

De notitie inzake verbonden partijen is opgesteld met hierin het beleid ten aanzien van verbonden partijen, het governance model ten aanzien van verbonden partijen en een opsomming van de verbonden partijen.

**Jaarrekening
2013**

3 BALANS

(x € 1.000)	31 december 2013	31 december 2012
ACTIVA		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	93	118
Materiële vaste activa	18.673	21.349
Financiële vaste activa		
Deelnemingen	210	130
Overige verbonden partijen	218	286
	428	416
Vlottende activa		
Vorraden	3.347	3.581
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:		
- Vorderingen op openbare lichamen	7.481	15.253
- Overige uitzettingen	4.274	4.178
Liquide middelen	129	318
Overlopende activa	2.031	1.975
	17.262	25.305
Totaal	36.456	47.188
PASSIVA		
Vaste passiva		
Algemene reserve	0	1.598
Resultaat nog te bestemmen	-7.225	-16.602
Vordering op deelnemende gemeenten	7.225	15.004
Eigen vermogen	0	0
Voorzieningen	1.061	2.982
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	24.603	29.234
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	8.022	11.792
Overlopende passiva	2.770	3.180
Totaal	36.456	47.188
Afgegeven bankgaranties	4	4

4 PROGRAMMAREKENING

(x € 1.000)	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
Gemeentelijke SW-bijdrage	68.994	68.738	67.981
Salariskosten SW-personeel	71.297	71.836	70.239
Personeelsgebonden kosten SW	2.296	1.877	2.151
SUBSIDIERESULTAAT	-4.599	-4.975	-4.409
Bruto-opbrengst (inclusief mutatie onderhanden werk)	29.965	32.880	33.467
Materiaal verbruik en kosten uitbesteed werk	10.991	10.793	13.599
Netto-opbrengst	18.974	22.087	19.868
<i>Netto-opbrengstpercentage</i>	63,3%	67,2%	59,4%
Overige bedrijfsopbrengsten	800	610	1.763
Som der bedrijfsopbrengsten	19.774	22.697	21.631
Lasten			
Salariskosten regulier personeel	12.604	12.644	13.427
Overige personeelskosten	891	973	885
Afschrijvingen	1.497	1.584	1.620
Financiële baten en lasten	984	1.027	1.121
Overige bedrijfskosten	5.502	5.897	4.283
Totaal lasten	21.478	22.125	21.336
OPERATIONEEL RESULTAAT	-1.704	+572	+295
Gemeentelijke GR-bijdragen	680	680	1.412
Resultaat verbonden partijen	-4	0	-50
OVERIG RESULTAAT	676	680	1.362
EXPLOITATIERESULTAAT	-5.627	-3.723	-2.752
Incidentele baten en lasten	-2.016	-3.800	-13.850
Boekwinst verkoop activa	418	0	0
NOG TE BESTEMMEN RESULTAAT	-7.225	-7.523	-16.602
Onttrekking bestemmingsreserve	0	0	0
RESULTAAT NA BESTEMMING	-7.225	-7.523	-16.602

	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
Kengetallen / kerncijfers			
Boekwaarde immateriële vaste activa	93	293	118
Investerings immateriële vaste activa	0	200	0
Boekwaarde materiële vaste activa	18.673	20.550	21.349
Investerings materiële vaste activa	408	1.252	390
Saldo voorraden	3.347	3.300	3.581
Saldo debiteuren	4.274	3.400	4.178
Personeelsgegevens			
SW-werknemers in fte	2.543,5	2.563,0	2.526,6
SW-werknemers in AJ	2.643,2	2.650,0	2.620,8
Werknemers BW in fte	62,7	48,0	52,9
Werknemers BW in AJ	66,3	50,0	55,2
Reguliere werknemers in fte	199,8	198,3	220,4
Ziekteverzuimpercentage	14,8%	13,5%	15,0%
Resultaten per fte (SW)			
Gemeentelijke SW-bijdrage	27.126	26.819	26.906
Salariskosten SW exclusief BW	28.740	28.563	28.394
Personeelsgebonden kosten SW	903	732	851
Subsidieresultaat	-1.808	-1.941	-1.745
Netto-opbrengst	7.459	8.618	7.863
Lasten – overige bedrijfsopbrengsten	8.130	8.394	7.747
Operationeel resultaat	-671	+224	+116
Gemeentelijke GR-bijdrage	267	265	559
Resultaat verbonden partijen	0	0	-20
Overig resultaat	+267	+265	+539
Exploitatieresultaat	-2.212	-1.453	-1.089
Gemeentelijke SW-bijdrage per SW AJ	26.103	25.939	25.939

5 WAARDERINGSGRONDSLAGEN

5.1 Inleiding

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Omrekening van vreemde valuta

Vorderingen, schulden en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum, voor zover het koersrisico is afgedekt. In die gevallen vindt waardering plaats tegen de overeengekomen termijnkoersen.

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers van afwikkeling.

De uit de omrekening per balansdatum voortvloeiende koersverschillen worden opgenomen in de programmarekening.

5.2 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De jaarlijkse afschrijvingen bedragen een percentage van de verkrijgingprijs, welke is gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De jaarlijkse afschrijvingen bedragen een percentage van de verkrijgingprijs, welke is gebaseerd op de verwachte economische levensduur. Met een duurzame waardevermindering wordt rekening gehouden als deze zich voordoet.

Voor de diverse actiefposten gelden de volgende afschrijvingstermijnen:

	Afschrijvingstermijn
Disagio van geldleningen	Oorspronkelijke resterende looptijd van de lening
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	5 jaar
Grond	Geen afschrijving
Terreinvoorzieningen	10 jaar
Gebouwen	Nieuwbouw 40 jaar, bestaande bouw 20 jaar
Kassen	20 jaar
Installaties	15 – 20 jaar
Machines, apparaten	4 – 10 jaar
Inventaris	5 – 10 jaar
Vervoermiddelen	4 – 8 jaar, rekening houdend met een restwaarde
Computerapparatuur	3 jaar
Software	5 jaar

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden opgenomen tegen nominale waarde of verkrijgingprijs. Met duurzame waardeverminderingen en aflossingen wordt rekening gehouden.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs, de vervaardigingsprijs of tegen de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat het directe materiaalverbruik, de directe loon- en machinekosten vermeerderd met een opslag voor indirecte kosten. Voor incurante voorraden is een voorziening getroffen. De onderhanden werken zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs verminderd met op de balansdatum reeds voorzienbare verliezen.

Uitzettingen, liquide middelen, voorzieningen en schulden

De vorderingen, liquide middelen, voorzieningen en schulden worden opgenomen tegen nominale waarde. Voor dubieuze vorderingen wordt een voorziening getroffen voor het risico van oninbaarheid.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserve. De algemene reserve dient als algemene buffer om toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen.

5.3 Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald door het verschil tussen de bruto-opbrengst en de kosten hiervan over het verslagjaar met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Winsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin de goederen en diensten zijn geleverd, dan wel verricht. Verliezen op transacties worden verantwoord in het boekjaar, voor zover deze voorzienbaar zijn ten tijde van het opmaken van de jaarrekening.

Gemeentelijke SW-bijdrage

Dit betreft de subsidie van het Rijk die via de gemeenten wordt ontvangen, zoals bedoeld in de artikelen 8 tot en met 10 van de Wet sociale werkvoorziening en de bijdrage door gemeenten voor 'overbruggingsdienstverbanden'.

Netto-opbrengst

De netto-opbrengst is de bruto-opbrengst minus de kosten van materiaalverbruik en de kosten van uitbesteed werk. De bruto-opbrengst is de opbrengst van aan derden geleverde goederen en diensten, exclusief de over de omzet geheven belastingen en onder aftrek van kortingen.

Salarissen SW- en overig personeel

Onder salariskosten wordt verstaan het bruto bedrag van de aan het boekjaar toe te rekenen salarissen, vermeerderd met het uitbetaalde vakantiegeld, de eindejaarsuitkering, pensioen- en sociale lasten.

Afschrijvingen

Dit betreft de afschrijvingskosten van de vaste activa. De afschrijvingstermijn bedraagt maximaal de economische levensduur.

Gemeentelijke GR-bijdrage

De gemeentelijke bijdrage omvat de in de Gemeenschappelijke Regeling of anderszins overeen gekomen bijdrage door gemeenten.

5.4 Continuïteit van de bedrijfsvoering

Het resultaat van de jaarrekening 2013 bedraagt negatief € 7,2 miljoen. Het voorstel is om het resultaat te onttrekken aan de algemene reserve. De stand van de algemene reserve, na voorstel resultaatbestemming, bedraagt negatief € 7,2 miljoen. Op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regeling (WGR) en de Gemeenschappelijke Regeling 'Sociale Werkvoorziening Midden-Gelderland' staan de deelnemende gemeenten van de gemeenschappelijke regeling garant voor het opvangen van tekorten of het aanvullen van het negatieve eigen vermogen. Derhalve is de jaarrekening 2013 voor een bedrag van € 7,2 miljoen een vordering op de deelnemende gemeenten opgenomen ter

aanzuivering van het eigen vermogen per 31 december 2013. In aanvulling hierop bedraagt het netto werkkapitaal per 31 december 2013 € 6,5 miljoen positief. Op basis van de hetgeen hiervoor genoemd is zijn wij mening dat continuïteit van de bedrijfsvoering in voldoende mate is gewaarborgd. De jaarrekening is dan ook opgesteld op basis van going-concern.

Het begrote resultaat voor 2014 is € 8,2 miljoen negatief, door het ontbreken van weerstandsvermogen ontstaat er voor dit bedrag een vordering op de deelnemende gemeenten. Deze vordering is erkend door de deelnemende gemeenten door het vaststellen van de begroting 2014.

TOELICHTING OP DE BALANS**Vaste activa**Immateriële vaste activa**Verloop immateriële vaste activa**

(x € 1.000)	Disagio van geldleningen
Boekwaarde per 31 december 2012	118
Investerings	0
Afschrijvingen	25
Boekwaarde per 31 december 2013	93
Cumulatieve aanschafwaarde	375
Cumulatieve afschrijvingen	282
Boekwaarde per 31 december 2013	93

Voor de diverse actiefposten gelden de volgende afschrijvingstermijnen:

	Afschrijvingstermijn
Disagio van geldleningen	Oorspronkelijke resterende looptijd van de lening
Kosten onderzoek en ontwikkeling	3 – 5 jaar

Materiële vaste activa

Een overzicht van de materiële vaste activa is onderstaand opgenomen. Het betreft uitsluitend activa met een economisch nut.

Verdeling materiële vaste activa

(x € 1.000)	31-12-2013	31-12-2012
Gronden	3.290	3.383
Gebouwen en terreinen	9.742	11.674
Machines, apparaten en installaties	4.323	4.774
Overige materiële vaste activa	916	1.140
Subtotaal	18.271	20.971
Activa in uitvoering	402	378
Totaal	18.673	21.349

Verloop materiële vaste activa

(x € 1.000)	Gronden en terreinen	Bedrijfsgebouwen	Machines en installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal
Boekwaarde per 31 december 2012	3.383	11.674	4.774	1.140	20.971
Investerings	0	59	175	150	384
Afwaardering	0	1.469	0	0	1.469
Desinvesteringen	93	18	13	19	143
Afschrijvingen	0	504	613	355	1.472
Boekwaarde per 31 december 2013	3.290	9.742	4.323	916	18.271
Cumulatieve aanschafwaarde	4.271	24.139	18.638	6.815	53.863
Cumulatieve afschrijvingen	981	14.397	14.315	5.899	35.592
Boekwaarde per 31 december 2013	3.290	9.742	4.323	916	18.271

De afwaardering van de bedrijfsgebouwen heeft betrekking op het verder afwaarderen van de gebouwen in verband met de verdere teruggang in de markt voor onroerend goed.

Ultimo 2013 is er voor € 402.000 aan 'activa in uitvoering' tegen € 378.000 ultimo 2012. Per saldo resteert een netto investering van € 408.000.

Voor de diverse actiefposten gelden de volgende afschrijvingstermijnen:

	Afschrijvingstermijn
Grond	Geen afschrijving
Terreinvoorzieningen	10 jaar
Gebouwen	Nieuwbouw 40 jaar, bestaande bouw 20 jaar
Kassen	20 jaar
Installaties	15 – 20 jaar
Machines	4 – 10 jaar
Inventaris	5 – 10 jaar
Vervoermiddelen	4 – 8 jaar, rekening houdend met een restwaarde
Computerapparatuur	3 jaar
Software	5 jaar

Activa in uitvoering

Het betreft hier de investering ten behoeve van:

Activa in uitvoering

(x € 1.000)	31-12-2013	31-12-2012
Diverse bouwkundige aanpassingen	37	20
Soft- en hardware	344	321
Diverse inventarissen	16	32
Diverse machines	5	5
Totaal	402	378

Financiële vaste activa

Verloop financiële vaste activa

(x € 1.000)	Deelnemingen	Overige verbonden partijen	Totaal
Boekwaarde per 31 december 2012	130	286	416
Stortingen	0	12	12
Resultaat	-4	0	-4
Teruggaaf storting	0	-76	-76
Aanvulling rekening-courant	84	0	84
Overige mutaties	0	-4	-4
Boekwaarde per 31 december 2013	210	218	428

Deelnemingen

Dit betreft Beverweerd Holding B.V., de waardering is als volgt opgebouwd:

(x € 1.000)	31-12-2013	31-12-2012
Deelneming	113	117
Rekening-courant	97	13
Totaal	210	130

Beverweerd Holding B.V. heeft een positief eigen vermogen ultimo 2013 van € 113.000 (ultimo 2012: € 117.000).

Overige verbonden partijen

Specificatie overige verbonden partijen

(x € 1.000)	31-12-2013	31-12-2012
Certificaat Intratuin Holding B.V.	5	5
Inkoopcombinatie Zuid Nederland B.V.	56	56
Vordering op Coöperatief Koninklijk Tuinbouwcentrum Horticoop UA	0	73
Vordering op Coöperatieve Bloemenveiling Flora Holland UA	132	125
SSGA (glasvezelnet)	4	8
Participatie Coöperatieve Vereniging Bergerden u.a.	1	0
Participatie Energie Coöperatie Greenhouse Energy u.a.	1	0
Veiling Plantion B.V.	19	19
Totaal	218	286

Vlottende activaVorraden**Specificatie voorraden**

(x € 1.000)	31-12-2013	31-12-2012
Grond- en hulpstoffen	1.541	1.940
Halffabrikaat	1.554	1.279
Gereed product en handelsgoederen	946	1.103
Onderhanden werk	306	336
Bruto waardering	4.347	4.658
Voorziening voorraden	-1.000	-1.077
Netto waardering	3.347	3.581

De voorziening bedraagt 23,0% (2012: 23,1%) van de bruto waardering.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar*Vorderingen op openbare lichamen*

(x € 1.000)	31-12-2013	31-12-2012
Vordering in verband met uitvoering Wsw	149	102
Bijbetaling garantieomzet regeling	107	147
Vordering op deelnemende gemeenten in verband met negatief eigen vermogen	7.225	15.004
Totaal	7.481	15.253

De vordering op deelnemende gemeenten in verband met het negatief eigen vermogen betreft het nadelig resultaat van 2013.

Overige uitzettingen**Specificatie overige uitzettingen**

(x € 1.000)	31-12-2013	31-12-2012
Debiteuren	4.274	4.178
Totaal	4.274	4.178

*Debiteuren***Specificatie debiteuren**

(x € 1.000)	31-12-2013	31-12-2012
Debiteuren	4.577	4.418
Voorziening dubieuze debiteuren	-303	-240
Totaal	4.274	4.178

Liquide middelen**Specificatie liquide middelen**

(x € 1.000)	31-12-2013	31-12-2012
Kasgelden	81	74
Rekening-courant kredietstellingen	48	244
Totaal	129	318

*Rekening-courant kredietinstellingen***Specificatie rekening-courant kredietstellingen**

(x € 1.000)	31-12-2013	31-12-2012
Geld onderweg	20	45
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	0	131
ABN Amro Bank N.V.	28	68
Totaal	48	244

Ultimo 2013 is er een schuld aan rekening-courant kredietinstellingen en derhalve opgenomen bij de post Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.

Overlopende activa**Specificatie overlopende activa**

(x € 1.000)	31-12-2013	31-12-2012
Nog te factureren	69	177
Te ontvangen ESF subsidie opleidingen	700	700
Te ontvangen premies sociale verzekeringen	424	0
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	838	1.098
Totaal	2.031	1.975

Vaste passivaEigen vermogen**Verloop eigen vermogen**

(x € 1.000)	Algemene reserve	Resultaat nog te bestemmen	Totaal
Stand 31 december 2012	1.598	-1.598	0
Bestemming resultaat 2012	-1.598	1.598	0
Resultaat over 2013	0	-7.225	-7.225
Vordering op deelnemende gemeenten	0	7.225	7.225
Boekwaarde per 31 december 2013	0	0	0

Voorzieningen**Specificatie voorzieningen**

(x € 1.000)	Reorganisatie- voorziening	Voorziening FPU	Totaal
Saldo 31 december 2012	2.925	57	2.982
Dotatie aan voorzieningen	1.167	0	1.167
Vrijval uit voorzieningen	-620	0	-620
Onttrekking aan voorziening	-2.424	-44	-2.468
Saldo 31 december 2013	1.048	13	1.061

De reorganisatievoorziening heeft zowel betrekking op Herstelplan STERK als de doorgevoerde herstructurering in 2011 en 2012.

Specificatie onttrekking aan Reorganisatievoorziening

(x € 1.000)	2013	2012
Personeel	1.982	1.196
Afbouw eigen productie	69	210
Uitgaven FPU-ers	27	83
Huisvesting	73	92
Inrichten nieuwe entiteiten	0	157
Mens in Beeld	9	319
Bestuurlijke aanpassingen	43	62
Vernieuwing intermediairrol en samenwerking met werkgevers	62	5
Overige	159	0
Totaal	2.424	2.124

De afwaardering van de materiële vaste activa is direct als last geboekt.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer*Binnenlandse banken en overige financiële instellingen*

Alle geldleningen zijn verstrekt door de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten. Er zijn geen zekerheden verstrekt voor de langlopende leningen.

De leningen zijn af te lossen in gelijke jaarlijkse termijnen.

Verloopoverzicht langlopende leningen

(x € 1.000)

Saldo 31 december 2012	29.234
Bij: aangetrokken 2013	0
Af: aflossingen 2013	4.631
Saldo 31 december 2013	24.603

Specificatie langlopende leningen .

	Groot x € 1,-	Begin / Eind	Looptijd	Rente %	Schuldrest
<i>Leningen BNG:</i>					
Leningnummer 90040	2.722.681	1999 / 2014	15 jaar	4,595	181.512
Leningnummer 91114	2.949.571	2000 / 2015	15 jaar	5,890	393.276
Leningnummer 93051	6.126.000	2002 / 2017	15 jaar	5,630	1.633.600
Leningnummer 94392	2.250.000	2002 / 2017	15 jaar	5,410	600.000
Leningnummer 94788	3.490.000	2002 / 2017	15 jaar	5,200	930.667
Leningnummer 97112	14.000.000	2003 / 2029	25 jaar	4,920	8.960.000
Leningnummer 97114	5.500.000	2003 / 2023	20 jaar	4,750	2.750.000
Leningnummer 97115	1.361.341	2003 / 2018	15 jaar	4,530	453.780
Leningnummer 106706	3.000.000	2011 / 2021	10 jaar	3,395	2.400.000
Leningnummer 107227	3.000.000	2011 / 2016	5 jaar	1,980	1.800.000
Leningnummer 107634	3.000.000	2012 / 2014	2 jaar	1,200	1.500.000
Leningnummer 328118	3.000.000	2012 / 2014	1 jaar	0,500	3.000.000
Totaal					24.602.835

Over 2013 bedraagt de rentelast over de vaste schulden € 1.029.307.

Vlottende passivaNetto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar**Specificatie netto-vlottende schuld**

	(x € 1.000)	31-12-2013	31-12-2012
Rekening-courant kredietinstellingen		2.623	0
Crediteuren		2.046	2.875
Kasgeldleningen		0	6.000
Overige schulden		3.353	2.917
Totaal		8.022	11.792

Specificatie rekening-courant kredietinstellingen

	(x € 1.000)	31-12-2013	31-12-2012
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten		2.623	0
Totaal		2.623	0

Crediteuren

Onder de post crediteuren staat ultimo 2013 € 28.000 (ultimo 2012: € 21.000) aan investeringscrediteuren opgenomen.

Overige schulden

Specificatie overige schulden

(x € 1.000)	31-12-2013	31-12-2012
Schulden aan belastingen en sociale premies	2.874	2.755
Terug te betalen Gemeentelijke SW-bijdrage	479	162
Totaal	3.353	2.917

Overlopende passiva

Specificatie overlopende passiva

(x € 1.000)	31-12-2013	31-12-2012
Te betalen rente	391	448
Rekening-courant Stichting Motivatie	412	421
Rekening-courant Stichting Personeel Presikhaaf	189	252
Reservering activa in uitvoering	46	343
Vooruit ontvangen bedragen trajecten	235	337
Overig	1.497	1.379
Totaal	2.770	3.180

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

In de balans zijn niet de verplichtingen tot uitdrukking gebracht met betrekking tot betaling van:

- ◆ het opgebouwde vakantiegeld en de overlopende verlofuren bedragen ultimo 2013: € 7.122.000 en ultimo 2012: € 7.719.000;
- ◆ afgegeven bankgaranties voor € 4.000 en ultimo 2012 € 4.000. De bankgaranties worden afgegeven ten behoeve van nakoming van verplichtingen uit aangegane opdrachten. De specificatie van de afgegeven bankgaranties luidt als volgt:
 - Stichting Vivare € 3.892
 In 2013 zijn er geen betalingen gedaan inzake garantstellingen.
- ◆ huur- en leaseverplichtingen voor in totaal € 1.437.000 en ultimo 2012 € 1.779.000;
- ◆ diverse overeenkomsten, onder anderen met energieleveranciers, waarvoor de verplichtingen niet te kwantificeren zijn;
- ◆ voor mogelijke gevolgen van een aantal procedures en rechtszaken zijn afdoende voorzieningen getroffen.

6 TOELICHTING OP DE PROGRAMMAREKENING

Gemeentelijke SW-bijdrage

Specificatie van de Gemeentelijke SW-bijdrage

	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
Realisatie in AJ (in aantallen)	2.643,2	2.650,0	2.620,8
Gemeentelijke SW-bijdrage per AJ (in €)	26.103	25.939	25.939
Gemeentelijke SW-bijdrage (x € 1.000)	68.994	68.738	67.981

De Gemeentelijke SW-bijdrage is hoger aan begroot. In 2013 is de gemeentelijke SW-bijdrage met € 164 per AJ verhoogd. De gerealiseerde taakstelling is lager dan begroot doordat de taakstelling niet volledig is ingevuld.

Salariskosten SW-personeel

Specificatie salariskosten SW-personeel

(x € 1.000)	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
Bruto salarissen	56.095	56.713	55.113
Sociale lasten	9.140	8.817	8.481
Pensioenpremie	6.062	6.306	6.645
Totaal	71.297	71.836	70.239

Door een lagere bezetting die gedeeltelijk teniet wordt gedaan door hogere salariskosten per fte zijn de totale salariskosten SW € 0,5 miljoen lager dan begroot.

In onderstaand overzicht worden de gemiddelde salariskosten van het SW-personeel per fte weergegeven.

Gemiddelde salariskosten SW-personeel per fte

	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
Salariskosten (x € 1.000)	71.297	71.836	70.239
Gemiddeld aantal fte's (excl. Begeleid Werken)	2.480,8	2.515,0	2.473,7
Gemiddelde salariskosten per fte (in €)	28.740	28.563	28.394

Het verschil tussen de Rekening 2013 en de Begroting 2013 wordt vooral veroorzaakt door hogere bruto salarissen en sociale lasten en lagere pensioenlasten.

De werkgeverslasten voor sociale lasten en pensioenpremies zijn ten opzichte van het vorige jaar nagenoeg ongewijzigd gebleven.

In onderstaande tabel worden de werkgeverslasten Rekening 2013 met vergelijkende percentages Begroting 2013 en Rekening 2012 weergegeven.

Werkgeverslasten SW-personeel

(in %)	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
Sociale lasten	16,3	15,6	15,4
Pensioenpremies	10,8	11,1	12,0
Totaal sociale lasten	27,1	26,7	27,4

Personeelsgebonden kosten SW**Specificatie personeelsgebonden kosten SW**

(x € 1.000)	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
Vervoerskosten SW	1.543	1.742	1.743
Eigen bijdrage personeel vervoerskosten SW	-22	-306	-180
Kosten Begeleid Werken	775	441	588
Totaal	2.296	1.877	2.151

De vervoerskosten SW zijn lager dan begroot door minder personen in maatvervoer. De personeelsgebonden kosten SW zijn hoger dan begroot als gevolg van meer geplaatste personen in Begeleid Werken.

Bruto- en netto-opbrengst

In onderstaande tabel worden per bedrijfs onderdeel de bruto-opbrengst en de netto-opbrengst weergegeven in vergelijking met 2012.

Bruto- en netto-opbrengst per bedrijfs onderdeel

(x € 1.000)	Rekening 2013				Rekening 2012			
	Bruto-opbrengst	Netto-opbrengst	Netto-opbrengst %	SW-bezetting in fte excl. BW	Bruto-Opbrengst	Netto-opbrengst	Netto-opbrengst %	SW-bezetting in fte excl. BW
Bedrijf:								
Industrie	5.386	3.936	73,1	882,1	6.106	4.298	70,4	863,7
Schoolmeubelen	8.782	5.052	57,5	182,5	9.428	5.234	55,5	188,7
Groen & Diensten	5.608	3.223	57,5	485,3	7.549	3.743	49,6	525,4
Arbeidsintegratie	3.678	3.678	100,0	818,5	3.302	3.302	100,0	769,0
Arbeidsintegratie niet SW activiteiten	1.312	1.245	94,9	0,0	1.244	1.150	92,4	0,0
Tuincentrum Arnhem	5.182	1.825	35,2	62,4	5.796	2.122	36,6	70,2
Centrale Stafdiensten	17	15	88,2	49,9	42	19	45,2	56,7
Totaal	29.965	18.974	63,3	2.480,7	33.467	19.868	59,4	2.473,7

Overige bedrijfsopbrengsten**Specificatie overige bedrijfsopbrengsten**

(x € 1.000)	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
Doorbelasting personeel	401	534	727
ESF-subsidie	0	0	700
Bijbetaling garantieomzet regeling	107	0	147
GR-bijdrage gemeente Montferland	54	54	0
Doorbelasting huisvestingskosten	82	0	48
Meeropbrengsten voormalige ID-ers	104	0	122
Overig	52	22	19
Totaal	800	610	1.763

In 2012 was de GR-bijdrage van de gemeente Montferland opgenomen onder de Gemeentelijke GR-bijdrage.

Salariskosten regulier personeel

In onderstaand overzicht worden de salariskosten van het regulier personeel weergegeven.

(x € 1.000)	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
Ambtelijk personeel	6.891	7.030	7.142
Overig regulier personeel	5.713	5.614	6.285
Totaal	12.604	12.644	13.427

Het overig regulier personeel wordt vooral ingeleend van Stichting Personeel Presikhaaf.

In onderstaand overzicht worden de gemiddelde salariskosten van het regulier personeel per fte weergegeven.

Gemiddelde salariskosten regulier personeel per fte

	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
Salariskosten (x € 1.000)	12.604	12.644	13.427
Gemiddeld aantal fte's	199,8	198,3	220,4
Gemiddelde salariskosten per fte (in €)	63.083	63.762	60.921

In vergelijking met 2012 zijn de salariskosten per fte gestegen door hogere pensioenpremies en gemiddeld duurder personeel. Ten opzichte van begroot zijn de salariskosten per fte lager door lagere pensioenpremies en sociale lasten.

Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen

Vanaf 1 januari 2013 is de WNT van toepassing voor Presikhaaf Bedrijven. Conform de beleidsregels toepassing WNT hebben wij in onderstaande tabel voor alle topfunctionarissen de voorgeschreven informatie opgenomen. Voor niet-topfunctionarissen is er geen informatie opgenomen omdat geen enkele medewerker boven de norm uitkomt.

a	b	c	d	e	f	g	h	i
M.J.N. van Wessem	Bestuurslid (voorzitter)	n.v.t.	n.v.t.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
M.A.R. Leisink	Bestuurslid (plv.-voorzitter)	n.v.t.	n.v.t.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
J.A. Soek	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
J.W. Bouman *	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
P.J. Bollen **	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
K.H.J.M. Schols	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
B. van Eeten	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
V. van Neerbos	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
G.C. Koopmans-Jacobs	bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
T.M.N. Vugts	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
A.C.L. Adema	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
T.J. Schopman ***	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
A. van Loon ****	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
J.P. Breunissen	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
G.J.M. Nijland	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
J.J. van Loon	Algemeen directeur	Onbepaalde tijd, 1 fte	n.v.t.	€ 122.966	€ 0	€ 2.770	€ 0	€ 22.163
R.H.J. Bongers	Hoofd FEZ	Onbepaalde tijd, 1 fte	n.v.t.	€ 89.438	€ 0	€ 0	€ 0	€ 14.546

* de heer J.W. Bouman is sinds 20 april 2013 geen bestuurslid meer;

** de heer P.J. Bollen is vanaf 26 juni 2013 bestuurslid

*** de heer T. J. Schopman is sinds 2 oktober 2013 geen bestuurslid meer;

**** mevrouw A. van Loon is vanaf 20 november 2013 bestuurslid

Verklaring van de letters:

- de naam
- de functie
- de duur en omvang van het dienstverband
- het jaar waarin het dienstverband is beëindigd
- de beloning
- door de werkgever vrijwillig betaalde sv-premies
- de belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen
- de in het boekjaar verrichte uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband
- de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn

Overige personeelskosten

De overige personeelskosten zijn lager dan begroot en lager dan 2012 door lagere opleidingskosten, lagere kosten werkkleding en lagere overige personeelskosten.

Afschrijvingen**Specificatie afschrijvingen**

(x € 1.000)	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
Immateriële vaste activa	25	25	36
Bedrijfsgebouwen	504	447	483
Machines en installaties	613	614	655
Overige materiële vaste activa	355	498	446
Totaal	1.497	1.584	1.620

Financiële baten en lasten

De financiële lasten zijn gedaald door de ontvangen gelden van de deelnemende gemeenten inzake het negatief eigen vermogen ultimo 2012.

Overige bedrijfskosten**Specificatie overige bedrijfskosten**

(x € 1.000)	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
Huur- en leasekosten	473	441	503
Onderhoudskosten	1.129	1.329	1.129
Energieverbruik	1.464	1.360	1.468
Belastingen en verzekeringen	480	488	515
Overige kosten	1.956	2.279	668
Totaal	5.502	5.897	4.283

Een nadere uitsplitsing van de post 'overige kosten' is als volgt:

(x € 1.000)	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
Indirecte productiekosten	106	109	117
Inkoop- en expeditiekosten	67	68	236
Verkoopkosten	640	775	669
Inhuur tijdelijk personeel/dienstverlening door derden	1.827	1.675	970
Overige algemene kosten	1.356	1.347	1.318
Diverse baten en lasten	-630	101	-647
Mutatie voorzieningen	-94	-75	-124
Afdrachtvermindering onderwijs	-1.316	-1.721	-1.871
Totaal	1.956	2.279	668

De diverse baten en lasten bestaan vooral uit vrijval van voorzieningen.

Gemeentelijke GR-bijdrage

De gemeentelijke bijdrage wordt berekend op 2,97% van de begrote Gemeentelijke SW-bijdrage in de begroting. Conform afspraken wordt over 2013 voor 1/3^e deel van de Gemeentelijke GR-bijdrage bij de deelnemende gemeenten in rekening gebracht. In 2012 is de gemeentelijke bijdrage voor de gemeente Montferland ook onder deze post verantwoord.

Resultaat verbonden partijen

Dit betreft het resultaat van de verbonden partijen Beverweerd Holding B.V., Tuincentrum de Wuurde B.V. en Presikhaaf Dienstverlening B.V.

Specificatie aandeel verbonden partijen

(x € 1.000)	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
Beverweerd Holding B.V.	-6	0	-4
Tuincentrum de Wuurde B.V.	3	0	-45
Presikhaaf Dienstverlening B.V.	-1	0	-1
Totaal	-4	0	-50

Incidentele baten en lasten**Specificatie incidentele baten en lasten**

(x € 1.000)	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012
Personeel	824	3.000	2.836
Afbouw eigen productie	69	425	169
Mens in Beeld	9	250	319
Bestuurlijke aanpassingen	43	50	62
Samenwerking met werkgevers	62	0	5
Afwaardering bedrijfsgebouwen	1.469	0	10.452
Overig	160	75	157
Vrijval voorziening reorganisatie	-620	0	-150
Totaal	2.016	3.800	13.850

Boekwinst verkoop activa

Dit betreft de verkoop van de Römerselaan te Arnhem.

Begrotingsrechtmatigheid

Presikhaaf Bedrijven beschikt over één programma, de Wsw. De werkelijke totale lasten over 2013 van het programma bedragen € 108,7 miljoen tegenover begroot € 110,4 miljoen. In totaal is dit een onderschrijding van € 1,7 miljoen en is er sprake van een begrotingsrechtmatigheid. Voor de gedetailleerde toelichting per programmapost wordt verwezen naar de toelichting op de programma-rekening.

7 RECHTMATIGHEID

Het Algemeen Bestuur heeft in haar vergadering van 12 maart 2014 het normenkader voor 2013 ten behoeve van de financiële rechtmatigheid vastgesteld. Wetten in formele zin worden vanuit buiten opgelegd en zijn daardoor niet beïnvloedbaar door het Algemeen Bestuur. Deze vallen dus te allen tijde onder het normenkader. Onderstaand worden de belangrijkste genoemd:

- ◆ Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);
- ◆ Wet Financiering decentrale overheden (Fido);
- ◆ Wet sociale werkvoorziening (Wsw);
- ◆ Fiscale en sociale wetgeving;
- ◆ BTW-compensatiefonds;
- ◆ Regels omtrent (Europese) Aanbesteding;
- ◆ Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO);
- ◆ Houdbaarheid OverheidsFinancien (HOF);
- ◆ Wet Markt en Overheid;
- ◆ Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Daarnaast heeft het Algemeen Bestuur expliciet de nadere (interne) regelgeving vastgesteld. De volgende interne verordeningen en/of regelgeving vallen voor het jaar 2013 onder het normenkader van de Financiële Rechtmatigheid:

- ◆ Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorziening Midden-Gelderland;
- ◆ Financiële verordening en controleverordening;
- ◆ Treasurystatuut;
- ◆ Mandaatregeling algemeen directeur Presikhaaf Bedrijven;
- ◆ Investeringsprocedure;
- ◆ Besluiten van het Dagelijks en het Algemeen Bestuur.

8

SISA-bijlage

Departement	Nummer	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2013 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa						
			INDICATOREN						
SZW	G1B	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G1B / 01</i>	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners per gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december (jaar T) <i>Aard controle R Indicatornummer: G1B / 02</i>	Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in (jaar T), uitgedrukt in arbeidsjaren <i>Aard controle R Indicatornummer: G1B / 03</i>	Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in (jaar T), uitgedrukt in arbeidsjaren <i>Aard controle R Indicatornummer: G1B / 04</i>	Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in (jaar T), uitgedrukt in arbeidsjaren <i>Aard controle R Indicatornummer: G1B / 05</i>		
			1	0014 (Groningen)		0,89			
			2	0150 (Deventer)			0,83		
			3	0196 (Rijnwaarden)	93,75		9,01	70,68	3,51
			4	0200 (Apeldoorn)	1,25			0,26	
			5	0202 (Arnhem)	1.686,25		139,86	1.315,67	25,24
			6	0209 (Beuningen)	1,00				
			7	0221 (Doesburg)	97,00		10,67	79,03	0,70
			8	0222 (Doetinchem)	5,00		1,94	3,48	
			9	0225 (Druuten)	1,00		1,00	1,75	
			10	0226 (Duiven)	107,75		16,23	85,90	1,12
			11	0228 (Ede)	6,00			3,84	
			12	0241 (Grosbeek)	1,00			1,00	
			13	0262 (Lochem)	1,00			1,00	
			14	0268 (Nijmegen)	7,00		1,00	5,00	1,00
			15	0274 (Renkum)	28,25		2,15	23,98	
			16	0275 (Rheden)	369,75		32,80	290,20	13,08
			17	0277 (Rozendaal)	2,00			1,84	
			18	0281 (Tiel)	1,25				
			19	0289 (Wageningen)	2,00			1,25	
			20	0293 (Westervoort)	148,25		13,47	118,27	5,28
			21	0299 (Zevenaar)	219,25		16,80	172,13	2,35
			22	0304 (Neerijnen)			0,67		
			23	0340 (Rhenen)	1,00			1,00	
			24	0345 (Veenendaal)	1,00				
			25	0599 (Rotterdam)			1,00		
			26	0668 (West Maas & Waal)				0,63	
			27	0882 (Landgraaf)				0,29	
			28	1586 (Oost Gelre)	1,00			1,00	
			29	1705 (Lingewaard)	275,00		10,93	211,17	4,68
			30	1734 (Overbetuwe)	229,75		11,55	169,05	8,36
			31	1740 (Neder-Betuwe)	13,00		1,00	13,66	
			32	1859 (Berkelland)	2,00			0,67	
			33	1876 (Bronckhorst)	1,00				
34	1955 (Montferland)	75,75		6,00	64,43	1,00			

9 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Werkvoorziening Midden-Gelderland (Presikhaaf Bedrijven) te Arnhem

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening 2013 (onderdelen drie tot en met negen van de jaarstukken) van de gemeenschappelijke regeling Werkvoorziening Midden-Gelderland (Presikhaaf Bedrijven) te Arnhem gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2013 en de programmarekening over 2013 met de toelichtingen, waarin opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, alsmede de SiSa-bijlage.

Verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur

Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Werkvoorziening Midden-Gelderland (Presikhaaf Bedrijven) is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT), alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling en het Controleprotocol WNT van de Beleidsregels toepassing WNT.

Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Beleidsregels toepassing WNT, inclusief het Controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De financiële rechtmatigheidscriteria zijn vastgesteld met het normenkader 2013 door het algemeen bestuur op 12 maart 2014 en geoperationaliseerd in de beheersorganisatie van de gemeenschappelijke regeling.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 2, lid 7 Bado is deze goedkeuringstolerantie door het algemeen bestuur bij besluit van 12 maart 2014 vastgesteld.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Werkvoorziening Midden-Gelderland (Presikhaaf Bedrijven) een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2013 als van de activa en passiva per 31 december 2013 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en de Beleidsregels toepassing WNT.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2013 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling en het Controleprotocol WNT van de Beleidsregels toepassing WNT.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 213, lid 3 onder d Gemeentewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Arnhem, 13 mei 2014

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. M. Knip RA

10 VERKLARENDE WOORDENLIJST

AJ	Arbeidsjaren (voorheen SE)
AKA	Arbeidsmarkt geKwalificeerd Assistent
BADO	Besluit accountantscontrole decentrale overheden
BBL	BeroepsBegeleidende leerweg
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BW	Begeleid Werken
CAO	Collectieve ArbeidsOvereenkomst
FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden en aanverwante regelingen
FPU	Flexibel Pensioen en Uittreding
GO	Georganiseerd Overleg
GR	Gemeenschappelijke Regeling
MJOP	MeerJaren OnderhoudsPlan
POP	Persoonlijk OntwikkelingsPlan
OR	OndernemingsRaad
SPP	Stichting Personeel Presikhaaf
SROI	Social Return On Investment
SW	Sociale Werkvoorziening
UWV	Uitvoeringsinstituut WerknemersVerzekeringen
WAO	Wet op ArbeidsOngeschiktheidsverzekering
Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen
Wia	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wopt	Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
Wva	Wet vermindering afdrachten
Wwb	Wet werk en bijstand
Wwnv	Wet werken naar vermogen

Algemeen Bestuur van Presikhaaf Bedrijven
Postbus 9038
6800 EX ARNHEM

Datum : 03 juni 2014
Ons kenmerk : 2014.0.057.269/mbr
Zaaknummer : 2014-05-01545
Contactpersoon : H. Bleijerveld
Telefoonnummer : (026) 377 3284

Onderwerp : Jaarrekening Presikhaaf Bedrijven 2013

Geacht bestuur,

Op 14 mei 2014 zond u ons uw jaarverslag en jaarrekening 2013 met het verzoek om conform het bepaalde in de gemeenschappelijke regeling ons "gevoelen" ter zake voor 21 juni 2014 aan u kenbaar te maken.

De jaarrekening is besproken in de raadsvergadering van @@ juni 2014. Geconstateerd is dat u er in geslaagd bent binnen de kaders van de begroting te blijven. Het exploitatie resultaat is licht minder negatief dan geraamd. De raad heeft er nota van genomen dat het resultaat grotendeels (ruim 80%) bepaald wordt door het subsidieresultaat i.c. het verschil tussen de werkelijke loonkosten van de WSW-ers en de rijksbijdrage. Vastgesteld is dat dit verschil een onbeïnvloedbaar en rechtstreeks gevolg is van de enorme rijksbezuiniging op de SW-sector en ook structureel van aard zal zijn. Het operationeel resultaat laat ook een fors tekort zien terwijl een positieve bijdrage geraamd was. Hoewel dit gecompenseerd werd door incidentele meevallers verdient de structurele ontwikkeling van het bedrijfsresultaat veel aandacht de komende periode.

Uw bedrijf heeft in 2013 in vervolg op eerdere herstructureringsmaatregelen met een grote reorganisatie ingespeeld op de majeure veranderingen in de financiering en regelgeving in het sociaal domein die aanstaande zijn. De organisatie van Presikhaaf Bedrijven is afgeslankt en opgesplitst in twee entiteiten die zich richten op dienstverlening aan personen die zijn aangewezen op beschut werk dan wel arbeidsmarkttoeleiding. Met het sluiten van het Sociaal Akkoord in april 2013 zijn de contouren voor de Participatiewet die in 2015 van kracht zal worden opnieuw gewijzigd. Tot op heden zijn veel relevante details nog niet uitgewerkt.

Gemeenten bereiden zich in regionaal verband voor op de invoering van de nieuwe wet en de verwerking van de daarmee gepaard gaande bezuinigingen. In dat verband zullen ook keuzes gemaakt worden over inhoud en omvang van de diensten die van Presikhaaf Bedrijven gaan worden betrokken. Dit kan nog gevolgen hebben voor de koers van uw organisatie. Met u worden momenteel mogelijke scenario's verkend.

De raad is zich ervan bewust dat deze onzekerheid ongewenste effecten op de bedrijfsvoering kan hebben. Er wordt naar gestreefd zo spoedig mogelijk een Arnhems standpunt in te nemen en u met richtinggevende keuzes mede met het oog op uw begroting voor 2015 concreter perspectief te bieden. In dat kader wordt u hierbij reeds gemeld dat Arnhem er van uitgaat dat de Garantie Omzet Regeling na 2014 niet wordt verlengd omdat de regeling een afkalvend draagvlak kent en de bijbehorende verrekeningssystematiek niet past bij de gewijzigde context vanaf 2015.

Met in achtneming van bovenstaande opmerkingen stemt de raad in met de jaarrekening 2013 van Presikhaaf Bedrijven.

Hoogachtend
Het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,